

**ДОБРИ ПРАКТИКИ ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ИНСТРУМЕНТИ ПО-
ДОБРЯВАЩИ КАЧЕСТВОТО НА СИСТЕМИТЕ ЗА УПРАВЛЕНИЕ
НА УЧЕБНИТЕ ПРОГРАМИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВ-
КА НА УЧЕНИЦИ С ХИПЕРАКТИВНОСТ И ДЕФИЦИТ НА ВНИ-
МАНИЕТО (ХДВ)
ЧАСТ : ВЪВЕДЕНИЕ**

Заглавие на проекта:

Q4ADHD - Quality Assurance in VET for learners with ADHD

Партньори:

**Sofia University "St. Kliment Ohridski", BG
National Association of Resource Teachers, BG
Finance & Banking, Organisational & HR Development Association, IT
IT* International Telematic University UNINETTUNO, IT
FORO Tecnico de Formacion, ES
Stiftelsen Kursverksamheten vid U-auniversitet, SE
Science for You, GR
Dimitra Education & Consulting S.A., GR**

web страници на проекта:

<http://qa-adhd.uni-sofia.bg/>
<http://tools4adhd.eu/>

ВЪВЕДЕНИЕ

Студентите с изразена хиперактивност и дефицит на вниманието (ХДВ) проявяват хронични поведенчески затруднения, които оказват влияние върху учебното и социалното им функциониране в училищни следа. Тези трудности влошават не само личностното представяне на учениците, но те представляват и значително предизвикателство за учителите, училищните психолози и другите професионалисти в училищата, които работят с тези ученици. В научното пространство има сериозно количество научноизследователска литература, която ни помага да разберем проблемите на ученици с ХДВ.

Намерението на настоящия наръчник е да окаже конкретна подкрепа на специалистите, предоставящи професионално обучение и образование (ПОО) на деца с ХДВ, като им предложи примери на добри практики, някои инструменти и изисквания, за да се подобри системата за осигуряване на качество в подготовката на тези деца. (DuPaul, GJ, Jimerson, SR, 2014).

Целите на инструментариума са:

1. Предоставяне на училищния персонал на практически, добре доказани насоки за управление на учениците с хиперактивност и дефицит на вниманието (ХДВ) в условията на тяхната професионална подготовка;
2. Подпомагане на разработчиците на образователни услуги в ПОО, в търсенето на отговор как най-добре да се задоволят потребностите на учещите с ХДВ, получаващи професионална подготовка.

Този набор от инструменти се основава на доказателствата, обобщени в сборника "Най-добри практики", както и на наличните онлайн инструменти (напр. Бързо сканиране/[Quick Scan](#)), публикувани в интернет-сайта [tools4adhd](#). Те подпомагат учители и ученици в ПОО и представляват референтен справочник за тези, които работят със ученици с ХДВ, в съответствие с Рамката за осигуряване на качество за ПОО за обучаващи се с ХДВ/[Quality Assurance Framework for VET for learners with ADHD](#)¹.

С помощта на събраните най-добри практики, партньорите могат да установят, че **търпение, креативност и последователност** са сред най-важните фактори за улесняване на включването на студенти с ХДВ в общите процеси на професионална подготовка.

Важна задача на учителя е да оцени индивидуалните нужди и силните страни на всяко дете. Само тогава учителят може да развие стратегии, които ще помогнат на учениците с ХДВ да се фокусират върху задачата, да останат в нейното изпълнение и да се научат да използват ефективно своите възможности.

Този инструментариум представя някои успешни примери, събрани от партньорите в петте европейски държави – членки на консорциума (BG, EL, ES, IT, SE). Тези примери могат да подкрепят доставчиците на ПОО при търсене на подходи за подобряването на образователните услуги, които предоставят на ученици с ХДВ.

Инструментите са организирани в три основни раздела и се отнасят до "**Методи на преподаване**", "**Предоставяне на обучение**" и "**Организация на обучението**". Те са съсредоточени върху следните аспекти:

- Училищна среда и настаняване;

¹ За повече информация, можете да посетите сайта на проекта, в частност – наличните ресурси и инструменти: www.tools4adhd.eu/

- Учебни и педагогически методи (начален урок, провеждане на урок, завършване на урока и т.н.);
- Управление на класна стая (Седалки, Доставка на информация, Организация на студентите и др.);
- Самосъзнание и самоуважение;
- Сътрудничество с родителите;
- Образователната система като цяло.

Ресурси и препоръки в подкрепа на учителите.

Освен това, за да се позволи най-ефективното и широко използване на предложените инструменти, всяка от описаните добри практики предлага някои инструкции, за да помогне на читателя веднага да определи:

- целевата група;
- предизвикателства и ползи от прилагането;
- инструкции за конкретното изпълнение.

Позитивната нагласа е най-ефективният инструмент за подпомагане на ученика с ХДВ. Направете ученика си партньор, като кажете, например: "Нека заедно да изберем начина, за да ти помогна да си свършиш работата добре".

От учителят се очаква да увери ученика, че ще търси да види от него добро поведение и качествена работа, и когато го види наистина, ще го стимулира с незабавна и искрена похвала.

Накрая, учителят трябва да търси начини да мотивира ученика с ХДВ, като предлага награди за точкова или друга символна система.

При подбора на добри практики сме се съобразявали с потенциала за преносимост на отделните казуси, основани на действително практическо изживяване. Извлечено е ценното от опита на училищата и преподавателите, описани в казуса, за да се дадат насоки за ефективния им пренос в работната среда на интересующите се специалисти. Анализирани са предизвикателствата, които могат да възникнат, и факторите за успех при изпълнението.

Онлайн инструменти

Познанието се осъществява чрез всички мисловни процеси, които се появяват в мозъка - концентрация, памет, способност за планиране и възприемане на времето. Има инструменти, предназначени за ученици с ХДВ, за да им се помогне да се концентрират, да помнят, да планират и завършат дейности или да управляват своето време.

Тези инструменти могат да бъдат прости паметни бележки, календари, графици за дейности, но също и по-модерни електронни устройства, като различни приложения и смартфони. Когнитивната подкрепа може да включва освен практическите средства, още и структуриране на стратегии, рутинни процедури и ред и дисциплина. Например, за да се създаде ред и структура в ежедневието, може да се използват символи за изображения, етикети, цветове и различни системи за съхраняване. Други инструменти са предназначени да помогнат при регулирането на дейността.

Традиционните екологични, инструкторски и организационни техники са особено полезни за учениците с ХДВ, докато в същото време, технологията променя цялостно начина, по който нашите ученици учат в днешните класни стаи. Трябва да се отчита все пак, че това има както потенциални ползи, така и определени недостатъци.

Учителите характеризираха въздействието на днешната дигитална среда върху навиците и уменията на своите ученици като цяло положителни, но многопластови, а не без предизвикателства.

Разбира се, както традиционните, така и технологично ориентирани стратегии са на разположение, за да отговорят на потребностите от внимание на учениците с ХДВ. Трябва обаче да се подчертае, че тези техники могат да бъдат приложени в широко-спектърен клас, тъй като включват в себе си принципите на универсалния дизайн; те са от полза за всички ученици.

Чрез включването на целенасочени техники както за организация на процеса, така и за учебната среда и за системата от инструкции в ежедневните практики за управление на учебни и класни стаи, учителите имат задача да подобряват постоянното внимание и учебните постижения на своите ученици с ХДВ.

Чрез моделиране на използването на най-съвременните приложения, които са насочени към развитието на учебни умения, организация и ангажираност, учителите могат също така да се запознаят също така и с характеристиките и нуждите на своите ученици с ХДВ. По този начин, в ерата на нарастващата цифровизация, учителите могат да създадат справедлива и усъвършенствана учебна среда за всички обучавани.

В края на този инструментариум, като Приложение ще намерите списък с различни инструменти и онлайн ресурси, които могат да подпомогнат преподаването и ученето за лица с ХДВ.